

Izkaža razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 63.
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
loži. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razgledi, poslane ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamecije za list
so poštne proste.

Upravišтво v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 61,
Učiteljska tiskarna.

Ljubljanski veliki semenj.

Po prevratu 1. 1918. je Slovenija gospodarsko silno trpela in trpi še danes. In to ne-le vsled splošnih vojnih posledic na gospodarskem polju, kakršne se javljajo v vseh državah, temveč predvsem še vsled tega, ker so bile z ustanovitvijo novih držav prerezane na mah prejšnje gospodarske zveze z velikimi gospodarskimi centri, pri nas na pr. s centrom Avstro-Ogrske. Ni čuda torej, da je po prevratu v industriji in v vsem narodnem gospodarstvu nastala velika konfuzija, da so se pojavljale mnoge krize, vsled katerih je delavstvo toliko trpelo in trpi še danes. Nesocialno in nesmotreno organizirana kapitalistična produkcija in distribucija je že itak kakor slepa kura, ki išče le srečnih slučajev, da najde zrnjo. In tako je bilo tudi z meščanskimi vladami, ki nai bi gospodarskim krizam odpomogle, da so se lovile, ne da bi znale pomagati. Tako si je trgovina in industrija morala sama iskati novih gospodarskih zvez in izhodov iz krize.

Vzročni semji, kakršne prirejajo danes po vseh državah, so najlepši znak tega, da si kapitalistična produkcija in distribucija mora iskati novih pripomočkov, da se izreže iz kriz in organiziranim potom poišče zvez, dočim socialistična vladavina že sama po sebi predvideva smoterno organizirano gospodarstvo.

Sejmi torej, kakršni se je tudi v Ljubljani danes otvorili, so poizkus oživljati kapitalističnega gospodarstva in dobave gospodarskih zvez. Nedvomno ima kajpada ljubljanski veliki semenj za Slovenijo in za vso Jugoslavijo velik gospodarski po-

men, ker gospodarske kroge seznanja s tem, kaj in kje se že kaj produciira, kako in v kakšnih množinah. Znano nam je nešteto primerov, ki so mnogi škodovali ravno vsled tega, ker kapitalistično gospodarstvo samo sebe najmanj pozna in so se dogajali slučajni, da se je iz tega ali onega dela v državi naročevalo blago iz inozemstva, pa se prav isto blago v drugem delu države izdeluje, toda kupovalci iz onega dela tega niso vedeli in ne vedo. Tako je sploh v kapitalistični produkciji in distribuciji, predvsem pa je to v Jugoslaviji kot na novo nastali državni celoti.

Ljubljanski veliki semenj bo gotovo dosegel namen bližjega seznanjenja gospodarskih krogov iz raznih delov države industrijsko in obrtniško produkcijo ter trgovino v Sloveniji. Poživil bo s tem gospodarske razmere v Sloveniji in utegne znatno znižati pasivo trgovinske bilance Jugoslavije.

Od oživljenega gospodarstva je odvisen tudi delavski položaj, predvsem pa se v veliki meri odmore brezposelnosti. Iz razloženih vzrokov torej pozdravljamo idejo poživljanja našega narodnega gospodarstva, ki so jo na lepo zasnovan način slovenski kapitalistični krogi uideštili v obliki ljubljanskega velikega sejma. Socialistično delavstvo pa seveda vidi v takih prireditvah v splošnem tudi napredek tiste nezadržne težnje razvojnih zakonov, ki silijo iz kapitalistične produkcije anarhije v smotreno in organizirano produkcijo in distribucijo.

Koroščeva frazeologija!

Cenjeno uredništvo! Prosim, priobčite še to! Danes 1. septembra sem šel po mesečno plačo. Pri tem sem opazil, da mi manjka od običajnega zasluzka 161 kron. Šel sem se informirati, dali se je zgodila pomota ali sem pa morda degradiran. Toda v pojasnilo sem dobil, da sem dobil, namesto za 3 otroke samo za 2 draginsko doklado. To pa zato, ker ima dokleto, ki sicer hodi v meščansko šolo, sedaj počitnice, to je 2 meseca in za ta čas se ne plača draginske doklade za njo, ki je že prekoračila 14. leto. Torej, ljudje božji! Razsodite vendar po svoji preprosti pameti, kako se naj to uteleji, da za ta dva meseca šolskih počitnic ne potrebujem za otroka draginske doklade?

Pred časom, ko ni še pop ministral, so dobili železničarji brez izjeme, za vsakega otroka, ki je obiskoval šolo draginsko doklado do 18. leta starosti. Po Koroščevi naredbi od 28. oktobra 1920, pa smejo delavci dobiti za otroke doklade sa-

mo do 14. leta. Po tem času pa le tedaj, če obiskujejo šolo.

Kakor pa se tukaj vidi, so še pri tem počitnice izvzete.

Ta doklada pa se tudi razlikuje in sicer v tem, da delavec dobi dnevno za otroka kot tudi za ženo 1.0 dinara ali K 5.20, dočim dobi nastavljeni železničar za ženo kot za vsakega otroka po 3 dinarje oz. 12 kron.

Nadalje ne dobe, po Koroščevi naredbi, železničarji za nezakonske otroke kot tudi za nezakonsko ženo nobene draginske doklade. Če prav jih mora vzdrževati ravno tako kot druge, ki z njim skupno živijo ter morajo popolnoma biti od istega vzdrževani. Teh razlik in izjem, pred Koroščevo naredbo ni bilo.

Vsakdo ve — razven morda dr. Korošca — kako hudo je, kadar se komu odvzame to, kar je že po pravici imel.

In Korošec je imel še pogum v nedeljo v Mariboru deklarirati socialno pravičnost! Med tem ko mar-

sikateri železni delavci nima dovolj žrnega kruha, da bi nasitil otroke, vozi Korošec svoje pregrešno telo v Karlove vane »plehata«. Korošec naj preji popravilo storjeno krivico in re-daj naj pride še le, na reče: »naše roke so pred kapitalizmom čiste.« Blagor ubogim na duhu, ki ne vedo, kako jih politikujoča duhovščina vara.

V potu svojega obraza ješ črni kruh — kolikor ga imaš — ter mirno poslušaj, kako se pop iz tebe norčuje.

Oni, ki ne sejejo in ne žanjejo, ki baie vseposvetno zaničujejo se v salonskih vozovih vozijo, najdražja svetovna kopališča obiskujejo ter se tam z reprezentanti svetovnega kapitala objemajo, imajo drznost, da kadar se tam vseh pomemeljskih dobrot navžijejo, da pridejo med revno ljudstvo ter mu pravijo, da je revno, da nima pravice; oni, ki so vedno govorili temu ljudstvu, da naj le potrpi, češ, zato si tukaj, da trpiš. Se je na onem svetu te čaka pravo veselje ter vživanje. Ali ni to ironija! V tem trenutku so Koroščevi prijatelji ustanovili v Mariboru banko, pa govori g. Korošec proti bankam ter pozivlje kmete, naj hrbet obrnejo bankam, vedoč dobro, če bodo nesli svoji s trdom prislužen denar v kle-

rikalno posojilnico, da ga bodo gos-podje Verstovšek, Jerovšek et Co. sgmi iz posojilnice v klerikalno banko transportirali.

Dan na dan se nam očita, da je ta in ta socialistični voditelj postal milijonar.

Nikdar nismo trdili, da so vsi ti-sti, ki so se kdaj izdajali za sodruge, bili čisti kristal. Ali to so posamezni slučajni, katerih žal ni mogoče pred-videti. Toda ni nam še znano, da bi kdaj katerih škofov umrli, da ne bi bil milijonar, če ravno so mnogi od njih prišli revni na svet.

Končno je rekel g. dr. Korošec na nedeljskem shodu:

Jaz sem se dogovoril z našimi škofi, da naj se ustanovi šolsko društvo. Ni se pa dogovoril z gospodi škofi, da bi raje ustanovili društvo krščanske pravičnosti — resnične — ne take, kot jo goji mariborski škof dr. Napotnik, ki še do danes plačuje svoje delavce po 4 krome na dan, pa pusti revne žene z otroki na cesto metati, če so bolne, in ne morejo za tako plačo delati. Torej g. dr. Korošec, najprej pred lašnim pragom pometite!

Delavsko in kmečko ljudstvo pa bo se znalo samo osvoboditi ne samo »krščanskih« pljavk, temveč vseh.

Tiča spoznaš po perju.

Zadnji »Železničar« piše:

Precej velik optimist mora biti železničar, ki veruje našim ljubim Zvezarjem, da so res organizacija, ki ima namen odločno zastopati interese železničarjev v splošnem. En dokaz smo doživeli te dni. Vse železničarske organizacije so namreč hotele, da naj se izvede akcija za novo železničarsko pragmatiko dogovorno med vsemi obstoječimi železničarskimi organizacijami. In Zvezarji so to odklonili, ker ne marajo obravnavati z delavstvom ter upajo, da bodo na ta način spravili v pragmatiko za gotove ljudi boljše določbe, dočim bodo vsi drugi železničarji prikrašani. Že v tem koraku kažejo Zvezarji precej grdo nekoligialnost z drugimi železničarji, zlasti pa z uslužbenstvom vseh kategorij, ki morajo največ delati in trpeti v železniški službi.

Da imajo Zvezarji posebno ljubezen do ministrstva in ministristvo do Zvezarjev, nam dokazuje okrožnica, ki je krožila sredi minulega meseca. Ta okrožnica nam jasno kaže, da izkazuje ministristvo Zvezarjem posebno protekcijo, ki Zvezarjem materijelno sicer nič ne koristi, da pa so Zvezarji za to vlnudnost ministristvu že dali koncesije glede službene pragmatike ali pa bodo k njim moralno primorani, da jih daio, ni dvoma. Ta moralna dolžnost, ki jo Zvezarji čutijo napram ministristvu, je tudi vzrok, zakaj niso

hoteli sodelovati z drugimi organi-zacijami za novo pragmatiko. Vedo pač, da bodo splošni železničarji zahtevali ugodnosti za uslužbence v pravični meri za vsa železniška osoba.

Sodrug, vem, da ste radovedni, kakšno uslugo je napravilo ministristvo Zvezarjem.

Kdo naj dobi delo v tobačni tovarni?

Ljubljanska tobačna tovarna je veliko industrijsko podjetje in sicer državno. Z neko okrožnico po vojni se je določilo, da se sprejemajo v tovarno v prvi vrsti otroci uslužbencev, ki so v tovarni v službi nad dvajset let, potem otroci onih, ki so tam v službi pod dvajset let in sled-nič ožji siromašni sorodniki. Če teh ni, bi prihajali na vrsto drugi kompetenti. Vsa ta stvar se pa zasukava drugače. V tovarno se sprejemajo tudi hčere bogatih kmetov, ki po okrožnici in po moralnem čutu socialne pravičnosti nimajo pravice do službe v tovarni. Tu gre gotovo za posebno uslugo ali pa protekcijo, ki škoduje otrokom uslužbencev in zlasti pa res siromašnim prebivalcem Ljubljane in okoliških občin, ki so navezani na zasluzek v industrijskih podjetjih. To je krivica, to je brezvestnost, ki se ne da na noben način opravičiti.

Obenem apeliramo na ljubljansko in okoliške občine, da opozore ravnateljstvo tovarne na ta nedostatek, kar se je nekoč že zgodilo, pa je, kakor je razvidno iz navedenega, ravnateljstvo pozabilo na dogovor. Kam naj gre res siromašno delavstvo, če se tako ravna, s trebulhom za kruhom po svetu, dočim se daje bogatim prednost v tovarni.

Ali mislite, da je to pravično, socialno? To se godi v državni tovarni!

Politične vesti.

+ Ruska vlada proti prosjačenju po-moči v inozemstvu Ruska sovjetska vlada ni hotela dati potnih listov nekaterim članom uradnega odbora za pomoč stradalajočim, ki so nameravali iti v inozemstvo vspodbujati k pomočni akciji v prl stradalajočim ruskim pokrajnam. Med članl te komisije se nahajata tudi grof Tolstoj in blviš predsednik dume Golovin.

LISTEK.

Zvonimir Kosem:

BARAKE.

(Dalje.)

»Dosti, dosti... ne govori tako!« ga je prekinil Konrad in si gladil svoje bujne kostanjeve lase.

Kovač pa ni odnehal in je nada-ljeval:

»Moral sem ti povedati, kar mi je ležalo na srcu... saj te ne bo prevzela moja pohvala... Mlad si, razumen in pogumen — zato imam zaupanje vate, Konrad!«

»Pa nehai že enkrat, človek krščanski... ne maram takih besed, posebno še ne iz prijateljevih ust!« se je dvignil Konrad z vsem zgovornim životom na slamičici. »Skupaj sva se bojevala na severni in južni fronti,

zmerom sva si bila dobra prijatelja — zato ne maram, da bi se najino prijateljstvo razarilo... Tiho bodi in poslušaj, kako sem prišel do te lepe Marksove knjige! Že med shodom me je nekaj vleklo v govornikovo bližino, po shodu sem pa kar pristopil k niemu, se mu predstavil in se mu izpovedal... Zelo je bil presenečen, toda veselo presenečen. Krempo mi je stisnil desnico in moral sem z njim na stanovanje; tam mi je posodil to-le knjižico in rekel, naj se še večkrat ogledam pri njem... Blaga duša, rečem ti... solze so mi stopile v oči, ko sem se poslovil od njega... Zdaj imam določen in jasen cilj pred seboj: zvečer po delu bom študiral doma in se pripravljaj za važne trenutke. In še čez dan pri delu v tovarni bom razmišljal o tem, kar bo potrebno, da ne pozabim... Veliko dela me še čaka, lepega duševnega

dela namreč... in moje srce, Dreja, je veselo, kajti jaz ljubim delo!...« Najrajši bi te objel... tako te imam rad...« je zadržel kovaču glas. »Nič se ne čudim, da znaš tako lepo govoriti; dočim smo pri vo-jakih drugi ubijali prosti čas z raz-nimi neumnostmi in budalostmi, si tičal ti lepo kje v zatišju med svojimi knjigami... Kar si sejal, to sedaj žanješ; mi drugi nismo ničesar se-jali, zato tudi žeti ne moremo!«

Skozi špranje v stenah je zapi-halo mirno in ledeno, po strehi je šumelo naglo in ropotaje; plamen sve-če je huškal semintje, kakor da bi hotel pobeogniti iz varnega zatišja v črno noč.

»Kako zunaj dežuje!« je sprele-telo Konrada.

Kovač je vstal.

»Dežuje, da, dežuje... Najbolje bo, da se skrijem pod odejo in za-spim...«

»Ostani še trenutek!« je zaprosil Konrad. »To-le sem hotel še pove-dati: Na delo nam bo treba sedaj vsem, kolikor nas je, trpečih, zatf-ranih... Treba bo iti od brata do brata, od trpina do trpina, vnati sr-ce za srcem. In ne odlašati — na de-lo takoj!... Poglej samo to našo barako, Dreja! Koliko trpinov je v njej, vzdihujočih in stokajočih... a pomoči od nikoder! — Pomagati si bomo morali torej sami... In zunaj — kaj vidiš? Ni to edina baraka, na stotine jih je, skupaj se tišče, vrstijo se druga za drugo... celo mesto barak, povsod luknjaste stene, strehe sive in vegaste in slabe, da propuščajo dež... In v barakah, kamorkoli pogledaš, sama beda in revščina... Veliko jih je, ki so brez roke ali noge in nihče ne skrbi za nje... pa so tukaj, da so vsaj pod streho... Brez števila pa je onih, ki so zaradi kletega sovraga na jugu

zapustili svoje domove; sedaj sa-njajo tukaj o južnem solncu in hudo jim je pri srcu; vdova Karla s hčer-ko Elzo je med temi zadnjimi... To je beda, Dreja, to so barake! I pomoči od nikoder... Zato bo lep in svet naš boj... bo takorekoč to boj med barakami in palačami... boj za pravico... Enakost... nobe-ne izjeme! Sami si bomo izbojevali pravico, ki je nam nočejo dati pro-stovoljno... in kakor si prej rekel, Dreja, vzeti bo treba v roke bič... To je naša velika naloga, ki jo bomo izvršili, če pojdemo vsi skupaj, ko-likor nas je, v boj za pravico...«

»In zmaga mora biti naša!« so se zablskale Kovaču oči.

»Tako je!« je rekel Konrad in si prižgal novo cigareto; potem je pri-jel za knjigo in jo odprl: »Sedaj bom pa nekoliko bral... spati ne morem več...«

(Dalje prih.)

Brzjavlj.

MINISTRSKI SVET.

LDU Belgrad, 2. sept. Na snočnji seji ministr. sveta je poročal ministrski predsednik Pašić o zdravstvenem stanju Nj. Vel. kralja Aleksandra. Stanje se je obrnilo na bolje in je odstranjena vsaka nevarnost, vendar pa je po mnenju zdravnikov kralji tako oslabil, da bo potreboval najmanj tri tedne, da se popravi in se bo v tem času moral vzdrževati vsakega napora. Zaradi tega ni mogoče, da bi se kralj pred enim mesecem vrnil v domovino, kakor se je to mislilo prej. Kralj se najbrže povrne še le meseca oktobra.

LDU Belgrad, 2. sept. Danes ob 16. se nadaljuje seja ministrskega sveta o kolonizaciji beguncev iz Baranja in o drugih važnih vprašanjih.

GOSPODARSKA KONVENCIJA MED JUGOSLAVIJO IN RUMUNIJO.

LDU Belgrad, 2. sept. Po poročilu iz Bukarešte od 30. avg. se je dosegel sporazum med našo kraljevino in Rumunijo. Posebna komisija, ki je imela izdelati predloge o železniškem, poštne in brzojavne prometa med Jugoslavijo in Rumunijo, je končala svoje delo in predlagala sporazum, ki naj obstaja v glavnem iz naslednjih točk: 1. Vzpostavitev mednarodne proge Belgrad-Bukarešta. Zgradi naj se železnica preko Mehadije in Smedereva; pri Smederevu naj bi se zgradil velik železniški most. Proga naj bi bila sestavni del mednarodne proge Bordeaux-Desa. 2. Zgradi naj se železniška zveza od Craiove do Belgrada preko Grube, Negotina in Požarevca z mostom med Grujo in Prahovom. 3. Zgradi naj se železniška proga preko Tamišvara do Baziaša, ki bi na rumunskem in našem ozemlju bila približno enako dolga in s katero bi se osebni in tovarni promet znatno olajšal, ker bi s tem odpadle vse ovire, ki so dosedaj otežkočale promet. 4. Izboljšanje brzojavnega prometa med našo in rumunsko kraljevino. Naši člani komisije se vračajo v Belgrad, da sporazum predložijo vladi v podpis.

POLOŽAJ V BURSKE.

LDU. Mattersdorf, 2. (DKU.) Iz severnega odseka ni nobenih poročil. Položaj nemizmenjen. Štajerski odsek: Orožniški ravnatelj Ornaner se pripelje danes z avtomobilom v Hartberg, kjer se sestane z voditelji skupin v Fürstfeldu, Hartbergu in Pehringu ter z ententnimi častniki k skupnemu posvetovanju o prodiranju.

LDU Budimpešta, 1. sept. Višji Madni komisar Zapadne Ogrske grof Sigary poroča, da je Zapadno-Ogrsko, kar ga je pod madžarsko oblastjo očistočeno tujih elementov.

MONARHISTIČNA IZZIVANJA.

LDU. Magdeburg, 2. (Wolff.) Tiskovni urad višjega predsedništva poroča: V Neuhausleibenu so desničarske stranke nabile veliko črno - bele - rdeče obrobilne lepake z natiskom: Živela monarhija! Razburjeni delavci so vdrl v hišo, kjer so bili voditelji desničarskih strank, jih iztirali in jih vlekli po cestah, kjer so jih zasramovali. Po poročilu župana ni bilo nihče poškodovan.

SJAJNE PROTIMONARHISTIČNE MANIFESTACIJE V NEMCIJI.

LDU. Nauen, 2. (Radio Grč.) Skupna manifestacija meščanskih in socialističnih

strank leve za republiko in ustavo je v vsej Nemčiji potekla v največjem redu. V Berlinu je bilo okoli pol milijona manifestantov. Kljub tolkemu številu manifestantov se ni pripetil noben incident niti pri nastopu niti pri razhodu. Vsi listi poudarjajo, da so manifestacije dokaz, da se je republikanska demokracija ojačila. Vlada politika je dobila novo oporo. Meščanstvo in socializem imata večino proti reakcionarnim in vojaškim krogom.

GORNJEŠLEZIJSKO VPRAŠANJE PRED ZVEZO NARODOV.

LDU Ženeva, 1. sept. Svet zveze narodov je v resoluciji izjavil, da je želel, da se pretes gorenješlezijskega vprašanja poveri zastopnikom Belgije, Brazilije, Kitajske in Španije. Njih delo ne bi bilo navezano na noben pravilnik. Vendar je zveza narodov pripravljena, da se vsak čas sestane k proučevanju rezultatov preiskav.

POMOČ GLADUJOČI RUSIJI.

LDU Moskva, 2. sept. Do 31. avg. se je vsega skupaj pripravilo 11 milijonov 169.464 pudov žita, tako da je zagotovljena zimska setev na ozemlju, kjer je lakota. Kakor pa je razvidno iz raznih razglasov in iz članov »Pravde«, je položaj stradalajočega prebivalstva še vedno obupen. Vlada je namreč del dobavljenega žita porabila tudi za preskrbo industrijskih delavcev v velikih mestih in za bolnice. Brzjavka Kalinova iz lakotnega ozemlja pravi, da je ondi umrljivost zaradi lakote še vedno jako velika. V kirgiški republiki je položaj strahovit. Obupani starši popuščajo svoje otroke kar na cesti. Ker so lasi prenapolnjeni, se tem zapuščenim otrokom ne more pomagati.

MALA ANTANTA.

LDU. Belgrad, 2. (ZNU.) Zastopniki male entente v Pragi so v neprestanem kontaktu glede skupnega koraka pri madžarski vladi, da se z njo, ki naj ima značaj ultimata, zahteva, da se brezpogojno izvrši trianonska mirova pogodba. Madžari morajo evakuirati vse dele dežele in se morajo popolnoma razorožiti.

VOJNA NA ORIENTU.

LDU Pariz, 1. sept. Iz Aten se javlja: Po sedemurni bitki na močno utrjenih bregih na severnem bregu Glujsa (?) in Katrandija (?) so se morali Turki na vse štiti umakniti grškim četam, ki so jih zasledovale.

LDU. Carigrad, 2. (Havas.) Po poročilih iz grškega vira se nadaljuje boj ob Sakariji z največjo lučstjo. Kemalisti se ljuto branijo in vodijo neprenehoma rezervo v bitko. Navzlic temu so morali zapustiti več točk na sprednjih postojankah. Oba sovražnika sta izvedla več napadov in protinapadov.

PROTIANGLESKA VSTAJA V INDIJI.

LDU. Berlin, 2. (DKU.) Listi javljajo iz Pariza: Kakor poroča »Petit Journal« iz Kalkute, se vrše tam poulični boj med vstajskimi domačini in britanskimi četami. V mestu so zgrajene barikade. Indijski duhovniki pridigajo javno proti Evropejcem. Vsa britanska javna poslopja so vojaško zastražena. Kakor poroča »Matin«, so angleški vladni krogi jako prestrašeni zaradi zadnjih poročil iz Indije. Podkralj je dal razglasiti poostreno izjemno stanje nad Kalkuto in nad Bombayem. V sedmih pokrajinah so domačini oznanili sveto vojno proti Evropejcem.

Dnevna kronika.

SODRUGI, PEVCI!

Sedaj v jesenskem času prične pevski odsek »Svobode« v Ljubljani s svojimi vajami. Zato pozivljamo vse sodrugi in prijatelje delavske pesni, da se v čim večjem številu zberete danes ob pol 20 (8) uri zvečer v društveni sobi v Selenburgovi ulici. Nikogar, ki ljubi petje, naj ne manjka.

Sodrugi, na vam leži, da postavimo v Ljubljani velik, močan in popoln delavski pevski zbor, ki bo lahko ponos vsakega društva in organizacije. Zato pa se morate čim številneje odzvati pozivu in se potem z veseljem in polnopravno oprili delu, da pridno in redno obiskujete pevsko vaje, ker edino potem morete doseči uspehe. Vsak začetek je težek. Zatorej na delo, sodrugi, kajti pot je težka, toda cilj je lep!

Železničarji, pozor! V ponedeljek pričnemo objavljati daljši članek o novi službeniki pragmatiki za železničarje. Članek opozarja na napake in pojasnjuje pragmatiko. Čitajte ga! S. Eibin Kristan v Americi. Zadnja »Prosveta« (19. p. m.), ki smo jo dobili, poroča, da je S. Eibin Kristan srečno prisel v New-York in je na potu v Washington. Od tam čile v Chicago.

Draginja. Cene raznih življenskih potrebščinam polagoma naraščajo. Mleko se je podražilo na 8 K, slamina v Ljubljani na 68 K, jacea na 4—5 K, zvišala se je tudi cena moki in tudi drugih življenskih potrebščin. Krompir hočejo kmetje prodajati po 4—5 K kg itd. V Mariboru ni nič boljše. Cene navljajo v veliki meri vsled tega, ker so se najemnine za lokale zvišale — po zastupni sedanje vlade, peščice hišnih posestnikov in dr. Kukovca. Pravijo tudi, da vsled suše, drugi pa so mnenja, da je draginja blagostavljav prav pridno gospod minister Pucelj ob asistenci klerikalcev in »delavskega lista« »Novi čas«. Buržoazna vlada dobro streže kapitalističnim interesom špekulantov, delavcev in nastavljenec pa naj lovita sapo. Zima se bliža, mrzla zima.

Štipendije za medicince razpisuje Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani. Štipendije se podelijo trem medicincem, državljanom kraljevine SHS, po uspešno dovršenem I. razredu; prednost imajo snovi blaginjenih članov. Štipendije znašajo 10.000 i. s. K na leto, razven tega se štipendistom povrne vpisnine za predpisane kolegiske ure in vse izpitne ter promocijske takse. Z 9. semestrom se štipendije povišajo na letnih 15.000 K, ki jih štipendisti lahko uživalo toliko časa, dokler ne

dobe službe kot sekundarji. Štipendisti se imajo z reverzom zavezati, da se bodo po dovršenem doktoratu skozi dve leti vezali na kakš domači bolnišnici v vseh strokah medicinske vede in da bodo na to skozi 6 let na razpolago Okrajni bolniški blagajni v Ljubljani, ozir. nje naslednici, oblastno avtorizirani predstavniki socialnega zavarovanja v Sloveniji, ki jih lahko uporablja, kjerkoli bo potreba po blaginjenih zdravnikih. Glede nadaljnjega nakazovanja štipendije in študijskih uspehov veljajo določila Razglaš o štipendijah in državnih podporah visokošolcem v inozemstvu, Ur. list Dež. vlade za Slovenijo, št. 91 ex 1921. — Prošnje za razpisane štipendije je vlagati do 15. septembra t. l. pri Okrajni bolniški blagajni v Ljubljani.

Zdravniške štipendije. Z ozirom na novo uredbo socialnega zavarovanja razpisuje Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani z okoliš Slovenije tri štipendije po 1000 dinarjev mesečno za kirurške specialiste. Te štipendije se bodo dodelile primerno kvalificiranim zdravnikom, državljanom kraljevine SHS, ki so se skozi dve leti vezali v vseh strokah medicine na kakš domači bolnišnici in ki bi bili pripravljeni, dve nadaljni leti posvetiti študiju kirurgije na tu- ali inozemskih klinikah. Po končanih študijah se bodo ti zdravniki s primer- no dobro plačo kot kirurgi dodelili blaginjenim ambulatorijem v Ljubljani, Mariboru in Celju, obenem pa bodo v teh mestih tudi lahko privatno delovali kot kirurzi-specialisti. — Nadalje razpisuje Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani štipendijo za bakteriologa po 1000 dinarjev mesečno. Ta štipendija se bo dodelila zdravniku, državljanu kraljevine SHS, ki se je skozi dve leti vezal v vseh strokah medicine na kakš domači bolnišnici in ki bi nadaljni dve, če možno celo tri leta posvetil študiju bakteriologije, histologije, serologije in kliničkih kemijskih raziskav na inozemskih univerzitetnih inštitutih. Ko bo blaginjenični diagnostični zavod dobil v to potrebno avtorizacijo, bo mogoče voditi po tarifi, ki se bo določil dogovorno z blaginjenim vodstvom, tudi lahko izvrševal privatne preiskave. Vsa potrebna ustna ali pisnena pojasnila daje šef - zdravnik blagajne, dr. Bleiweis, Ljubljana, Kongresni trg 15.

Sestanek vseh pevcev in pevki, pa se vrši njih mestnih ljudskih šolah v Ljubljani. Na javnih mestnih ljudskih šolah ljubljanskih, izšli I. in II. mestno deško ljudsko šolo in pa mestno pomožno šolo, prične se novo šolsko leto 1921/22 v sredo dne 14. septembra 1921 s skupno sv. mašo in v četrtek dne 15. septembra 1921 z rednim šolskim poukom. Vpisovalo se boše v ponedeljek dne 12. in v torek dne 13. septembra 1921 vselej od osmih do dvanaestih dopoldne, in sicer: za III. in V. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopu na Erjavčevi cesti št. 21; za IV. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopu na Prulah št. 13; za I. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopu na Sv. Jakoba trgu št. 1; za III. mestno deško ljudsko šolo in za mestno manjšinsko šolo v šolskem poslopu na Erjavčevi cesti št. 19; za šolsko deško in deklisko ljudsko šolo v šolskem poslopu na Gasliški cesti št. 242; za mestno barjansko šolo v šolskem poslopu na Izanski cesti št. 40. — Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se načelno oddiknajo. Vse podrobnosti pojasnjuje šolska vodstva pri vpisovanju.

Glasbena Matica v Ljubljani. Vpisovanje golencev v konservatorij se vrši v dneh od 5. do 10. sept. 1921. v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ul. 8.—10. in sicer vsak dan od 9.—12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure pop. Gojenci se morajo zglasti osebno pri vpisovanju. Sprejemni izpiti se vrše v dneh od 9. do 14. septembra t. l. Spored izpiti v drugi podatki so razvidni na deski v Glasbeni Matici. Podrobna pojasnila se dobe v pisarni Glasbene Matice.

»Higijena« pri delegaciji ministrstva liane v Ljubljani. Te dni sem imel pri računskem oddelku delegacije ministrstva financ uradni opravke. Ko sem stopil v nekako uradno sobo, sem si moral z robcem zamastiti usta, kajti prah se vzdiguje v teh prostorih kar v valovih. Res, ubogo uradništvo, ki mora preživeti tam skoro polovico življenja. Kot sem se informiral, je bila delegacija s strani uradništva na to že večkrat opozorjena s spomenicami in prošnjami, a do sedaj ni vse to še nič pomagalo. Seveda, »ti višji« imajo lepe in čiste sobe, za druge »nižje« uradnike se pa ne zmenijo, ker si mislijo »quod licet Jovi, non licet bovi«.

Policijsko ravnanje opozarja občinstvo v lastnem interesu, da veljajo zglašilni predpisi tudi za časa ljubljanskega sejma in da se ima torej vse osebe, katerim se da prenočišče, zglasti oziroma oglastiti tekom 24 ur.

Kolera v Ljubljani. Minuli teden je umrla v Ljubljani ena oseba za kolero.

Kako si pomagajo pri zidanju stanovanjskih hiš v Zagrebu. V Zagrebu zidajo mnogo hiš in zgradb, dasi tudi še to ne bo odpomoglo stanovanjski bedi, ko stanuje okrog 1000 družin samo v železniških vagonih. Da morejo ceneje zidati, zida ponekod več podjetnih ljudi skupaj eno hišo, ki pa je zidana tako, (z večimi vhodi itd.), da jo pravzaprav vsa hiša razdeljena v več hiš, ki ima skupno streho, tako da lastnik enega dela hiše more lastninsko popolnoma

razpolagati in, prodati, predelati, s svojim delom. Glavna svrha takega zidanja je seveda pocenitev stroškov za zidanje. Misel je prav dobra in bi jo tudi pri nas lahko ljudje, ki imajo denar skupno urednili.

Nov list za invalide. Organizacija vojnih invalidov začne, kakor čujemo, s 15. t. m. izdajati svoj list »Vojni invalid«, ki bo izhajal vsak mesec enkrat.

Tedenski zdravstveni izkaz mesta Ljubljane. V tednu od 21. do 27. avgusta t. l. se je rodilo 29 (15 m. 14 ž.) novorojenčkov, umrlo je pa 51 (30 m. 21 ž.) oseb, in sicer za jetiko 3, za trebušnim legarjem 1, za grizo 21, za kolero 1, za zastrupljenjem ran 1, za drugimi nalezljivimi boleznimi 2, za možgansko kapjo 1, za srčno hibo 3, za drugimi naravnimi smrtnimi vzroki 17, za slučajno smrtno poškodbo 2 oseb. Za nalezljivimi boleznimi so oboleli in sicer: za trebušnim legarjem 2 in za grizo 72 oseb.

Kulturni vestnik.

Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Po počitniškem oddihu začne pevski zbor zopet svoje redno delovanje. Bodoča koncertna sezija 1921/22 bo izredno važna z ozirom na proslavitev 50letnice Glasbene Matice kot našega prvega kulturnega zavoda in 30letnice obstoja njenega pevskega zbora. Poleg rednih, pripravljaj se bo zbor za velike slavnostne koncerte, pri katerih je obljubil svoje sodelovanje zbor ljubljene g. ravnatelj Matej Hubad. Vabljeni so tudi vse naše že do sedaj delujoče, vse izkušene pevce iz stare naše pevske garde, pa tudi dobre, navdušene nove moči, predvsem tenorske, da se prijavijo v zbor. Le po kakovosti pevske glasbe in po disciplinirani odlični zbor, bo zmožen v tem jubilejnim letu Glasbene Matice izvršiti dostojen jubilejski program. Pripraviti bo torej dostojno slovensko pevsko reprezentanco. Prijave za pevce, ki so že delovali v našem zboru, sprejema odbor v dneh 5. do včeraj 7. septembra t. l., za nove in novici vstopivše pevce pa od 9. do včeraj 15. septembra t. l. v arhivu (št. 2) Glasbene Matice. Skupni pevski sestane vseh pevcev in pevki, pa se vrši v četrtek, dne 15. septembra v dvorani Glasbene Matice ob 8. uri zvečer. — Odbor.

Veliki koncert umetniškega zbora knjižarskih kozakov, ki je bil vsled državnega žaiovanja odgođen, se bo vršil v soboto 10. septembra v veliki dvorani »Narodnega doma«. Kakor smo informirani in je razvidno iz kritik o številnih koncertih, katere je privedel zbor po vseh večjih mestih naše države, je zmirom dosegel lepe uspehe.

Kolektivna umetniška razstava slikarja S. Šantla ne bo kakor je bilo prvotno javljeno v »Umetniški propagandi«, temveč v telovadnici »Mladike«. Otvorjena bo pričnši s soboto, 3. septembra, vsak dan od 9. do 12. in od 13. do 15. ure.

Organizacijski vestnik.

Iz strok. organizacije.

Sestanek članov strokovne železničarske organizacije za Slovenijo se bo vršil v torek, dne 6. t. m. z dnevnim redom: Poročilo koalicijskega odbora, železničarski položaj in raznoterosti.

Ljubljanska podružnica kovinarjev sklicuje za ponedeljek 5. t. m. društveni shod v veliko dvorano »Mestnega doma«, takoj po delu. Kovinarji! Ker je shod eminentne važnosti, se ga točno udeležite! — Odbor.

Strokovni vestnik celjski. Strokovno tajništvo sklicuje za ponedeljek, dne 5. sept. t. l. ob 19 (7) uri širši zaupniški sestane. Vabilo se vsi odbori vseh strokovnih organizacij v Celju in Obzberju, in sicer: kovinarji, železničarji, peki in mlinarji, kemična in oblačilna stroka. Vstop dovoljen samo proti članski izkaznici. Sestanek se bo vršil izjemno v gostilni pri Jelenu.

Dopisi.

Maribor. »Tabor« se zaganja v številki od 1. septembra v naš klub občinskih svetnikov, češ, da nič ne dela! Gospodim, — ki so pol leta z vsemi mogočimi sredstvi zadrževali volitev župana, po tem njegovo potrditev, tako, da smo tri mesece potrebovali za same formalnosti — se sedaj nekam sumljivo mudi z delom v občini. Očeta se našemu klubu, da ne da nobene iniciative. No, no, gospodje, nikar se ne delajte naenkrat tako skrbne. Vaša skrb je zelo sumljiva. Pri »Taboru« se opaža, da se niso minili pasji dnevi, sicer se ne bi moglo dogoditi, da en dan hvali župana, drugi dan pa graja. Malo potrpljenja, in takoj bo dela dovolj. Tudi stranišča ne smrdijo sedaj bolj kot dosedaj. Sicer pa bi mi vsako dobro iniciativo, ki bi prišla od »Taboru« ali demokratske strani pozdravili. I mi bi radi videli Maribor lep in čist, ne samo na zunan, marveč tudi na znotraj. Nič se ne bojte! Seveda — plačati bo treba. Denarja je v Mariboru itak dovolj.

Strnišče pri Ptuj. Meseca aprila je ptujsko okrajno glavarstvo izdalo odlok (na podlagi cene, naredbe iz l. 1854), s katerim prepoveduje v območju Strnišča prirejanje vsake javne prireditve, med katere spada-

lo tudi sestanki in shodi. Da ni bilo za izdajanje takega odloka najmanjšega poudarka, smo že tedaj povedali. Danes, ko je od tega preteklo že pet mesecev, smo primorani to ponovljati. Konstatiramo tudi še enkrat, da prirejanje tukajšnji ruski begunci kar se jim zljubi in kadar se jim zljubi, dočim se delavstvu prepoveduje sklicati še tako nedolžne sestanke. Ne gre nam v glavo, zakaj je g. dr. Pirkmajer izdal ta izjemni odlok in ne moremo razumeti, da se ni še prepričal, da dela strniškemu prebivalstvu, posebno delavstvu, krivico. Zato si dovolimo še tem potom obrniti do pokrajinske uprave v Ljubljani, da ista vpraša okrajno glavarstvo v Ptuj, zakaj je izdalo ome-njeni odlok in ker smo prepričani, da ni najmanjšega vzroka, da bi ostal ta odlok v veljavi do večnosti, zakaj ga ni še preklicalo ali ukinilo. Mislimo, da ima delavstvo tudi svoje pravice in ker ima tudi svoje zadeve reševati, je radi onega odloka opravljeno razburjeno in to tembolji, ker vidi, da se Rusi svobodno gibljejo, dočim mora delavstvo molčati. Skrajni čas je, da se ta dvojna mera odpravi!

V Pekarni Žerjav v Zavedaji pri Celju ima neki gospod Oberžan koncesijo za pekovskega mojstra. Ta gospod se hvali, da je socialist, v pekarni pa zaposljuje stavkokaze. Nedavno je Kos Eduard sin pekovskega mojstra Kosa iz Radeč pri Zidanem mostu bil stavkokaz v Celju — a sedaj je zaposlen pri Oberžanu. Zavedne delavce konsumente opozarjamo na to firmo. Obrtnemu nadzorništvu priporočamo nočno revizijo radi kršenja prepovedi nočnega dela.

»Klub napr. slov. akadem. v Celju« se v imenu Celjskih kulturnih društev zahvaljuje iskreno bolniški blaginji v Celju za dar »zdravstvenemu tednu« v znesku 1000 K. — Posnemajte!

Po svetu.

— Novo laško divjaštvo. Fašisti so včeraj zažgali Narodni dom v Sv. Ivanu pri Trstu. In belgrajska vlada se ne zgane in izvoznicarstvo proti Italiji je kakor cvet v polju pomladi!

— Generalfeldmaršal Bülow je včeraj umrl. Tako so velenemci zopet izgubili eno svojo glavo.

Največji ameriški zrakoplov »D 6« je uničila eksplozija. Gotovo so Amerikanci to napravili radi rekorda nasproti Angliji.

Društvene vesti.

»III. skup jugoslav. lek. društva«. V dnevih od 7. do 10. septembra t. l. se vrši v Ljubljani III. skup jugoslav. lek. društva v Ljubljani s sledečim sporedom: 7. sept.: Od 11. ure 28 mml. sprejem došlih gostov na glavnem kolodvoru. Ob 17. predposvetovanje referatov za zdravniški red v Narodnem domu. Ob 21. pozdravni večer v veliki dvorani Narodnega doma. — 8. septembra: Od 9. do 11. otvoritev občnega zbora jugoslav. lek. društva v veliki dvorani Narodnega doma. Za dame: ob 10. sestane pred Narodnim domom. Ob 15. do 17. nadaljevanje občnega zbora, oziroma pričetek predavanj o »Tuberkuloza v Jugoslaviji«. Ob 21. čajanka v Kazini. — 9. septembra: Od 9. do 12. nadaljevanje predavanj. Za dame: ob 10. sestane pred narodnim muzejem in obisk muzeja. Od 15. do 17. kot dopoldan. Ob 15.: zborovanje blaginjenih zdravnikov za Slovenijo v Mali dvorani. Ob 17.: obisk velikega semlja. — 10. septembra: Od 8. do 10.30 nadaljevanje in zaključek predavanj. Ob 12. skupni izlet na Bled in Bohinj in Rog. Slatino. — Občnega zbora in drugih prireditve se morejo udeležiti le člani Jugoslav. lek. društva, oziroma zdravniki, ki so člani koiega pokrajinskega zdravniškega društva in so plačali predpisani prispevek 30 din. Vsak udeležnik ima pravico do polovične vožnje na vseh progah državne in južne železnice za osebine in brzovlake (razven brzovlak Maribor-Ljubljana) za enkratno vožnjo v Ljubljano in nazaj v dnevih od 5. do 14. septembra, če se izkaže pri blaginji oziroma železniškemu osebuju v ta namen izdanimi legitimacijami, ki so se razposlate priglašnim udeležnikom. Polovične vožnje so dovoljene tudi za projektirane izlete. Nujno priporočamo vsem udeležnikom, da pridejo v Ljubljano 7. t. m. le z brzovlakom. Ki pride ob 11.28 in z osebnimi, ki pride ob 15. na glavni kolodvor, kjer se bo vršil sprejem. Na kolodvoru bodo čakali avtomobili in vozovi, s katerimi se odpremo došli gosti v svoja stanovanja. Stanovanjski odsek bo posloval na glavnem kolodvoru 7. pop. in 8. dop. Vsem udeležnikom se priporoča, da se takoj po prihodu v Ljubljano zglasti v tajniški pisarni v Narodnem domu, kjer dobijo znanke in legitimacije ter vse druge informacije, ki se tičejo zborovanja. — Prireditveni odsek.

Profesorsko društvo — sekcija Ljubljana vabi svoje člane k rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v petek, 9. septembra, ob osmih v risalnici I. drž. gimn. v Ljubljani Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Volitve novega odbora. 3. Določitev referatov, predlogov in delegatov za zagrebški kongres. — Pododbori naj po § 31. in 32. pravil določijo delegate za kongres ter naj pri- neslo zanesljivo na občni zbor imenik vseh članov svojega pododбора. 4. Samostojni predlogi. 5. Sključnost.

II. kongres profesorjskega društva kraljevine SHS se bo vršil v Zagrebu 25.—27. sept. t. l. s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev kongresa. 2. Pregled punomočija delegata. 3. Konstituiranje Kongresa. 4. Izveščaj o radu Glavne Uprave. 5. Preizkušnja. 6. Srednja škola i izbor zanimanja. 7. Predložki Glavne Uprave. 8. Odredjivanje mesta za III. Kongres. 9. Pregledanje škola i prosvetno kulturnih ustanov u Zagrebu. 11. Izlet u Ljubljani.

Ljubljanski velesejem.

Važno za vse posetnike Ljubljanskega sejma. Opozorjamo vse cenjene posetnike Ljubljanskega sejma, da so permanentne vstopnice veljavne za vse dni Ljubljanskega sejma, na nikogar prenosne. Imetelji permanentne vstopnice mora z lastnoročnim podpisom na vstopnici jamčiti, da je tudi lastnik vstopnice. Na sejnišču se bodo nahajali policijski in posebni sejmiski organi, ki bodo vršili tudi kontrolo. V slučaju, da se dobi imetelje permanentnih vstopnic, ki ne glasijo samo na njihovo ime in torej niso tudi lastniki vstopnic, se bodo vstopnice odvzele in se bo proti takim posetnikom postopalo po zakonu.

Vstopnice, ki opravljajo enkratno vstop na sejnišče in stanjo 5 din. se dobe pri sejmiski blagajni, v uradu Tourist office na Dunajski cesti št. 18 in pri pri nekaterih trafikah in trgovinah po mestu. Me-

sta, kjer se nahajajo vstopnice v predprodaji so označena s posebnimi sejmiskimi tablicami.

Prošnja za stanovanja. Po dosedaj došlih poročilih ima Ljubljana povodom Velikega semnja pričakovati številnega obiska iz inozemstva in zlasti iz južnih delov naše kraljevine. Da se te goste preskrbi kolikor mogoče udobna prenočišča, prosi urad »Ljubljanskega velikega semnja« vse ljubljansko meščanstvo, zlasti pa trgovce in obrtnike, da dajo v to svrhu na razpolago proti plačilu vse razpoložljive sobe, postelje, divane itd. Prijave sprejema stanovanjski urad Velikega semnja, ki posluje v Tourist Office, Dunajska cesta 18. Prijave se sprejemajo ustno in pismeno vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Prepričani smo, da je vsem ljubljanskim meščanom ležeče na tem, da si Ljubljana brani, slves gostoljubnega mesta in da ponese gostje v svojo domovino najlepše utise iz našega mesta in pričakujemo obilnih prijav, da ne bo trpela reputacija našega priznanega gostoljubja.

Stanodajalci, v katerih stanovanjih prenočujejo obiskovalci Ljubljanskega velesemnja, se naprošajo, da priljavijo eventualno izpraznitve v času semnja, takol centralni pisarni stanovanjskega urada na Dunajski cesti 18, Tourist office.

Stanovanjski urad Ljubljanskega velesemnja za izdajanje stanovanjskih listov, posluje od danes naprej permanentno v svo-

ji pisarni na južnem kolodvoru, Centralna pisarna tega urada pa posluje vsaki dan glede splošnih stanovanjskih informacij, sprejema pa tudi prijave stanovanj v pisarni Tourist office, Dunajska cesta 18.

Filatelisti se opozarjajo, da se nahaja na sejnišču poštni urad, ki bo znamke oddanih pisem in razglednic žigosal z posebnim poštnim žigom: »Ljubljana veliki sejem«. »Ljubljana veliki sajam«.

Gospodarstvo.

Izdelovanje šolskih zvezkov je bilo nedavno še v rokah nemške industrije. Po preobrtu se je lotila izdelovanja »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani, katera je svoj obrat v kratkem času tako povzdignila, da preskrbuje s svojimi izdelki ljudske in srednje šole cele Jugoslavije. Njeni proizvodi so solidno izdelani, vsebujejo dober papir in ovitek in so vsled izbornosti povsod priljubljeni. Priporočamo to trdiko vsem interesentom in to tembolj ker so cene izdelkov jako ugodne.

Najboljše in najcenejše obleke izdeluje in dobavlja konfekcijska industrija Frande, Ljubljana, Emonska cesta 8. Trdika je prva zastopnica svetovnoznanih prvovrstnih češkoslovaških tovarn ter ima v zalogi razno sukno, hlačevino in podloge v bogati izbiri. — Pred nakupom obiščite oddelek te trdike na Ljubljanskem vzorčnem velesejmu v paviljonu E, št. 52, (prvi veliki paviljon pri glavnem vho-

du na levo — domača industrija), ali pa njeno skladišče na Emonske cesti 8. Opozorjamo tudi na oglas trdike Frande v današnji številki našega lista.

Kolinska tovarna kavnih prinesel trgovsko delniško podjetje je izločila na Ljubljanskem velesejmu v paviljonu G, št. 190 svoje izdelke v veliko impozantno piramido. — Kolinska cikorkija se kot izvrstna kavna primes vsem gospodinjam najbolj priporoča. — Poskusite in prepričajte se ter zahtevajte povsod le Kolinsko kavno primes.

Novo tovarniško podjetje »Tribuna«. Tovarna dvokoles in otroških vozčkov F. Batelj, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. (trgovina Stari trg št. 28), edina te vrste v Jugoslaviji je pričela s polnim obratom. Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji in tehničnimi pripomočki za najnatančnejšo izdelavo. Ima posebne oddelke za emaljiranje z ognjem, brusilnico, pobakrenje in ponikanje. V obratu so zaposlene prvovrstne strokovno izvežbane delavne moči. Sprejme se v polno popravilo dvokoles, otroške vozčke, šivalne, kakor tudi vse v mehanično stroko spadajoče stroje. Podjetje ima v zalogi raznovrstne strojne dele in pnevmatike. Lastne prve izdelke razstavi podjetje v posebnem oddelku Paviljon E, št. 65 na Ljubljanskem velesejmu, na kar občinstvo posebej opozarjamo. Izšel je tudi že novi cenik. Najtopleje pozdravljamo novo industrijsko podjetje, ki nas v tej stroki osamo-

svoja na našem narodno gospodarskem polju.

— Premoga so izkopali lanske leto v vsej Evropi za 448 milijonov ton, leta 1913. okrog 150 milijonov ton več.

Nalvečja izbira

najnovjših, najfinejših in najcenejših

ohlek za gospode, dame in otroke

v trgovini

O. Bernatovič

Mestni trg št. 5-6.

V zalogi tudi moški klobuki in kožuhovina.

Razpis štipendij za medicince.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani razpisuje tri štipendije za medicince. Štipendije se podelijo medicincem državljanom kraljevine SHS po uspešno dovršenem I. rigorozu; prednost imajo sinovi blagajničnih članov. Štipendije znašajo 10.000 js. K na leto, razven tega se štipendistom povrnejo vpisnine za predpisane kolegijske ure in vse izpitne, ter promocijska taksa. Z 9. semestrom se štipendije povišajo na letnih 15.000 K, po dovršenem doktoratu pa na letnih 20.000 K, ki jih štipendisti lahko uživajo toliko časa, dokler ne dobe službe kot sekundariji. Štipendisti se imajo z reverzom zavezati, da se bodo po dovršenem doktoratu skozi dve leti vezbali na kaki domači bolnišnici v vseh strokah medicinske vede in da bodo na to skozi 6 let na razpolago Okrajni bolniški blagajni v Ljubljani, oziroma nje naslednici, oblastveno avtorizirani predstavnici socialnega zavarovanja v Sloveniji, ki jih lahko uporablja, kjer koli bo potreba po blagajničnih zdravnikih. Glede nadaljnjega nakazovanja štipendije in študijskih uspehov veljajo določila Razglaš o štipendijah in državnih podporah visokošolcem v inozemstvu, Ur. l. Dež. vlade za Slovenijo, št. 91 ex 1921.

Prošnje za razpisane štipendije je vlagati do 15. septembra t. l. pri podpisani blagajni.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani, dne 15. avgusta 1921.

Ravnatelj: Koemur s. r. Načelnik: Mih. Rožanec s. r.

Razpis štipendij.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani razpisuje z ozirom na novo uredbo socialnega zavarovanja za okoliš Slovenije tri štipendije za kirurške specialiste in eno štipendijo za bakteriologa. Štipendije znašajo po 1000 Din. mesečno. Pogoji za njih dodelitev je: državljanstvo kraljevine SHS dveletno vezbanje v vseh strokah medicinske na kaki domači bolnišnici, na to dveletni študij kirurgije, oziroma 2—3 letni študij bakteriologije, histologije, serologije in kliničnih kemijskih raziskav na tujih inozemskih klinikah in inštitutih. Kirurgi se bodo po končanih študijah dodelili blagajničnim ambulatorijem v Ljubljani, Mariboru in Celju, kjer bodo tudi lahko privatno delovali kot kirurški specialisti. Istotako bo tudi voditelj blagajničnega diagnostičnega laboratorija lahko izvrševal privatne preiskave, kakor hitro dobi zavod v to potrebno avtorizacijo. Ustna in pismena pojasnila daje šef-zdravnik blagajne dr. Bleiweis, Ljubljana, Kongresni trg 15.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani, dne 15. avgusta 1921.

Ravnatelj: Koemur s. r. Načelnik: Mih. Rožanec s. r.

Gramofone, godbene avtomate

in vse k istim spadajoče predmete, posamezne dele, igle, peresa, dobite edino pri

A. RASBERGER, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Vsak pokvarjen gramofon ali godbeni avtomat se popravi v lastni delavnici, oz. tudi na licu mesta, strokovno pod jamstvom in ceno. Izvršijo se tudi druga v preciz. mehaniko spadajoča dela.

Velika izber gramofonskih plošč. Ugodna zamena.

:: Ljubljanski veliki semenj, paviljon E., št. 4. ::

Šolski zvezki

za ljudske in srednje šole, na razpolago v vsaki množini. Priznane najboljše lastni izdelki iz belega, finega papirja in močnih ovitkov.

Učiteljska tiskarna, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6.

Najnižje cene! Zahtevajte ceniko! Točna postrežba!

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinejših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar, Domžale (Stob).

Izdelki so razstavljeni v paviljonu E., št. 41.

MENJALNICA

SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE

v Ljubljani, nasproti glav. kolodvora.

Kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah. — Ima poseben borzni oddelek. — Prevzema vse bančne posle. — Telefon št. 3.

Oblatilnica za Slovenijo, t. z. z. o. z. v Ljubljani.

uljudno naznanja, da je prejela od znane brnske trdike Stiasny & Schlesinger, bogato zalogo volnenega ženskega blaga za zimo, ki se lahko ogleda vsak dan v njenem glavnem skladišču v Ljubljani, Šolski drevored št. 2./I. Cene za prvovrstno blago najugodnejše.

Samo na debelo.

Samo na debelo.

Tovarna konserv in mesne industrije na Vrhniki

naznanja otvoritve tovarniškega obrata.

Izdeluje se vse vrste mesnih konserv, vse vrste prekajenega mesa, vse vrste klobas, masti, juhe kocke in drugi izdelki. — Tovarna izvaža nadalje sveže meso, živino in prašice.

Na vel. sejmu v Ljubljani bo imela svoj lastni paviljon. Telefon: Vrhnika št. 10, Ljubljana št. 70.

Pisarna: Ljubljana, »HPEX« Kerkov trg št. 10, Vrhnika v tovarni.

Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

priporoča

najcenejši nakup

na debelo in drobno:

galanterijo, srajce, kravate, nogavice, moške in ženske, šolske potreščine, jedilno orodje, žlice, vilice, aluminium, toaletno milo, ščetke za obleko, glavo, zobe in konje, čevljarstvo orodje rinčice, dreto, sukanec. Istotam se dobe najboljše ŠIVALNI STROJI za rodbinsko in obrtno rabo, vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, NA DEBELO deli za kolesa in šivalne stroje, igle, olje itd. ::::

Dr. Alojzij Vrtačnik

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno v Ljubljani,

Beethovnova ulica št. 10 (poleg Kranjske hranilnice).

Ivan Zakotnik, mestni tesarski mojster ::::

Telef. št. 379. Ljubljana, Dunajska cesta 46. Telef. št. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezev in mlinov. Parna žaga. Tovarna furnirja.

Kolesa 'Puch' in 'Waffenrad'

pnevmatika Dunlapp, Reithoffer, Aquila se kupi najceneje pri trdiki

Ig. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7.

Charles Princ

Manufaktura.

Zaloga: Turjaški trg 1

Telefon št. 572.

Tvrda zastopana v paviljonu H št. 267
na Ljubljanskem velesejmu.

Slovenska gradbena družba z o. z. Ljubljana.

Tehniška pisarna v tovarni Keršič.

Lasni paviljon, enodružinska stanovanjska hišica vsebuje: 2 sobi, 1 kabinet, kuhinjo, sobo za služkinjo, kopalno sobico, shrambo. Zastavljena ploskev 73 m².

Dobavljamo celo leseno konstrukcijo z vsem tesarskim, mizarskim ključavničarskim in kovaškim delom približno en mesec po naročilu; na licu mesta postavljeno v približno treh tednih.

Cena za 1 m² zastavljene ploskve 1000 do 2000 K, po obliki tlorisa.

Naročajte „NAPREJ“

Ohleke

moške, fantovske in deške, mikado, razglane, površnike, kožuhe, jahalne hlače, specialitete v otroških oblekah (kostumih) in drugo konfekcijo od najprostejšega do najfinejšega kroja v najboljši izdelavi ter razno sukno, hlačevino in podloge nabavite najceneje edino le pri

„KONFEKCIJSKI INDUSTRIJI FRANDE“.

Telefon št. 313.

FRAN DERENDA,

Ljubljana, Emonska cesta št. 8.

Velesejmenec „Ljubljanskega vzorčnega velesejma“ Paviljon E, oddelek št. 52.

Več rabljenih dvokoles, šivalnih strojev in otroških vozičkov v dobrem stanu se ceno prodaja.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev

po ceni F. Batjot, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravilo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokoles, otroški vozički, šivalni in razni stroji. Mehanična delavnica, Karlovska cesta št. 4.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana Karlovska c. 4, Zvonarska ulica št. 1.

Trgovci i šivilje
Naznanja se, da se je otvoril dne 29. avgusta strojni

ažurni atelje

za izdelovanje najfinejših ažur-robov, dalje ažura na oblekah ter ročnih del. Izdeluje se s sukanjem ali svilo v vseh barvah. Sprejemajo se tudi zunanja naročila po pošti.

Uljudno se priporoča **GNEZDA, ažurni atelje** Ljubljana, Marijin trg 1. II. nadstrop.

ANONČNI ZAVOD
DRAGO BESELIJAK IN DRUG
SODNA ULICA ŠT. 5.

Tovarna za izdelovanje peči in glinastega blaga

Av gust Dre lse
LJUBLJANA — Streliška ulica

Janko Popovič

Telefon inter-urban št. 127. **Ljubljana** Telefon inter-urban št. 127.

dobavlja po najnižjih dnevni cenah vsako množino živih in zaklanih goved, debelih prašičev in pršutnikov. Ima vedno v zalogi garantirano čisto svinjsko maslo.

R. MIKLAUC

Ljubljana Pred škofijo št. 3 Lingerjeva ulica

priporoča **sukneno manufakturno in pleteno blago**

PRODAJA NA DEBELO IN NA DROBNO USTANOVLJENO LETA 1869

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela tvrdka R. Stermecki v Ljpu.

in sicer volne, čerije, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in hlačevino za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klota, cvilha, robov, svile in še mnogo raznega družega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Raznatega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirli, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zaštonj! Na debelo samo v I. nadstropju

VELETRGOVINA RAZPOŠILJALNA R. STRMECKI CELJE ŠT. 814, Slovenija.

Ministrstvo financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo leta 1921 v iznosu Dinarjev 500.000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921 Dšt. 7941 vzakonjene s članom 130 Ustava pozivlje na vpis **7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500.000.000.**

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljevati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podvzetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ:
Dr. Kosta Kumanudi l. l.